

# KURIER Wileński

ŚRODA

Nr 127 (11378)

13

CZERWCA 1990 r.

Cena 10 kop.

DZIENNIK SPOŁECZNO-POLITYCZNY  
Rady Najwyższej i Rady Ministrów Republiki Litewskiej

Ukazuje się od 1 lipca 1985 roku

## Statut Uniwersytetu Wileńskiego zatwierdzono

NA SESJI RADY NAJWYŻSZEJ REPUBLIKI LITEWSKIEJ

Poranne posiedzenie Rady Najwyższej 12 czerwca prowadziło sesję przewodniczącego Rady Najwyższej Česlovas Stankewičiusa i pomocnik przewodniczącego, deputowany Aleksandras Alksnisas.

Po zatwierdzeniu porządku dziennego omówiono ostateczny wariant projektu uchwały o własności partii politycznych i organizacji społecznych. Zapoczął z nim deputowany Jonas Lisiczius, Uchwałę powtórzono.

Następnie przewodniczący komisji do spraw oświaty, nauki i kultury Gediminas Ignotas zgłosił kwestię utworzenia inspekcji ochrony zabytków kultury. W imieniu komisji zaproponował również, aby w strukturze tej inspekcji utworzyć pododdział, który kontrolowałby przestrzeganie ustawy o języku państwowym.

Odbyła się dyskusja. Uchwałę powtórzono. Następnie omawiano statut Uniwersytetu Wileńskiego. Rektor Uniwersytetu Jonas Kubilius przedstawił poprawki do projektu statutu, odpowiedział na pytania.

W dyskusji wzięli udział deputowani: Powilas Warananskas, Wytanas Pailinas, Wladis Terleckas, Mieczislovas Trešys, Česlovas Kadaba, Bronislovas Kuzickas, Kestutis Lapinskas, Zbigniew Balcewicz, Kestutis Glawickas, Wytanas Andriukaitis, Wilius Baldisz.

Po przewiez w dalszym ciągu omawiano projekt statutu, pro-

ponowano poprawki do poszczególnych jego artykułów. Podjęta została uchwala o statucie Uniwersytetu Wileńskiego.

Zastępcą przewodniczącego Rady Najwyższej Kazimieras Motieka przedstawił parlamentarystom projekt aktu o restytucji sytuacji kościoła katolickiego na Litwie.

Po dyskusji deputowani przyjęli akt restytucji i uchwałę w tej sprawie.

W dalszym ciągu omawiano projekt uchwały w sprawie decyzji Wileńskiej Rady Rejonowej z 24 maja 1990 r., rozprawy na poprzednim posiedzeniu. Parlament wysłuchał informacji przewodniczącego samorządu rejonowego Aniceta Brodawskiego. Motywując tym, że trzeba przede wszystkim zanulować sytuację w terenie, wyraził on szczerze, aby na razie nie podejmowano uchwały.

Zabierając głos zastępcę przewodniczącego Rady Najwyższej Kazimieras Motieka nie sprzeciwiał się temu życzeniu, zaproponował uprzednio spotkać się z mieszkańcami rejonu.

Informację i konkretne przykłady o sytuacji w rejonie wileńskim podał deputowany do rady samorządu Bolutas Bala. Gdy udzielono mu głosu, A. Brodawki i kilku deputowanych z tego rejonu opuścilo salę.

O dalszym przebiegu omawiania projektu uchwały deputowani zdecydowali na innym posiedzeniu. (ELTA)

## Spotkanie na Kremlu

TASS komunikuje: „12 czerwca na Kremlu Prezydent ZSRR M. Gorbaczow i przewodniczący Rady Ministrów ZSRR N. Ryzkow przyjęli przewodniczącego Rady Najwyższej Republiki Łotewskiej A. Gorbunowa, przewodniczącego Rady Najwyższej Republiki Litewskiej W. Landsbergisa i przewodniczącego Rady Najwyższej Republiki Estońskiej A. Riutela, którzy przybyli do Moskwy celem wyjazdu udziału w posiedzeniu Rady Federacji ZSRR. Dokonano wymiany po-

głódów na sytuację powstałą w stosunkach narodowościowych”.

Jak zakomunikował w Moskwie korespondent ELTA spotkanie trwało przeszło godzinę.

Prezycyjnym w Litwie TASS: mówiono o sytuacji w Litwie, Łotwie i Estonii. M. Gorbaczow zasadniczo wysunął poprzednio już wyrażone zdania.

Późnym wieczorem w przedstawicielstwie Republiki Litewskiej odbyła się konferencja prasowa W. Landsbergisa i A. Gorbunowa. (ELTA)

## ROSJA: suwerenność proklamowana

NA I ZJEDZIE DEPUTOWANYCH LUDOWYCH RFSSR

12 czerwca deputowani omawiali według artykułów projektu deklaracji o suwerenności państwowej RFSSR.

Odnotujmy, że ten nader ważny dokument, który posłuży za wytyczną do opracowania nowej ustawy zasadniczej republiki, zjazd wzięł wcześniej za podstawę. Ale mimo to deputowani kontynuowali zaangażowaną, twórczą dyskusję. W wyniku wprowadza się poprawki, zdaniem deputowanych, doskonalące ten dokument.

Wiele było sporów wokół artykułu 9 deklaracji — o pełnomocnictwach republik autonomicznych, obwodów autonomicznych i okręgów autonomicznych. Po długiej dyskusji przewodniczący B. Jelejca zaproponował kompromisowy wariant artykułu 9. „Zjazd deputowanych ludowych RFSSR potwierdza konieczność istotnego rozszerzenia praw republik autonomicznych, obwodów autonomicznych, okręgów autonomicznych jak też krajów i obwodów RFSSR, co konkretnie powinny określić ustawy RFSSR”.

Większością głosów ten wariant został przyjęty. Następnie uczestnicy zjazdu uchwaliли deklarację w całości.

12 czerwca rano deputowani przystąpili do formowania komisji konstytucyjnej. (TASS)

## W Krakowie powstanie nowy ośrodek

KRAKÓW, 12 czerwca. Społeczny komitet pomocy Litwie, w którego skład wchodzi przedstawiciele komisji szkolnych „Solidarności”, Wyższej Szkoły Pedagogicznej, redakcji gazety „Czas krakowski”, organizacji „Solidarności” Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz stowarzyszenia „Lekarze świata” zamierzają powołać w Krakowie ośrodek litewskiej kultury i informacji. Miałyby on zapoznać z sukcesami kultury litewskiej i najważniejszymi obecnymi problemami litewskimi.

Warto przypomnieć, że społeczny komitet pomocy Litwie przekazał już sąsiadom podarunki o wartości przeszło 40 milionów złotych. W większości są to leki i żywność dla dzieci.

Jak komunikuje Jan Frog z Wyższej Szkoły Pedagogicznej, Litwie podarowano również instrumenty chirurgiczne i materiały opatrunkowe. (PAP—ELTA)

## TALONY NIE ZGINĄ

WILNO, 12 czerwca. Dzisiaj zwołeno „Litwosų Kurias” poinformowało, że z końcem miesiąca niewykorzystane talony kwiatalne na paliwo będą wymieniane przedsiębiorstwom i organizacjom na talony trzeciego kwartału. (ELTA)

## Z dalekopisu ELTA

### PERSPEKTYWY ŁĄCZNOŚCI LITWY

Rząd Republiki Litewskiej zatwierdził koncepcję działalności łączności w Republice. Na konferencji prasowej, która odbyła się w poniedziałek, minister łączności Kostas Birulis zapoznał z nią dziennikarzy.

Minister poinformował, że jednym z najważniejszych zadań teraźniejszych jest przygotowanie aktów normatywnych, regulujących działalność tej gałęzi. Znaczącym aspektem jest umowa z systemem łączności Związku Radzieckiego. Projekt takiej umowy już opracowano i przekazano Ministerstwu Gospodarki. W najbliższym czasie minister uda się do Szwajcarii w sprawie przywrócenia Litwie w Światowej Unii Pocztowej i Międzynarodowej Unii Łączności Elektronicznej.

Minister podkreślił, że są poważne trudności w rozwijaniu łączności telefonicznej w republice. Z tej przyczyny, że przenośność dostawy kabli ze Związku Radzieckiego, nie można zakończyć budowy AST w Paszajliaku w Wilnie. Podobna sytuacja jest w Kownie w dzielnicy Sčailiniai, w Mariampolu. W ogóle zaś na rozwój łączności telefonicznej potrzeba bardzo dużo środków. Zainstalowanie telefonu dla jednego abonaenta kosztuje średnio około 1000 rubli co się zwraca gdzieś dopiero po 30 latach.

Dziennikarzy poinformowano, że pracownicy łączności Republiki rozwijają więzi z firmami zagranicznymi. Rozważa się możliwość założenia kabli bezpośredniej łączności z Kopenhagą, która jest jedną z trzech ośrodków łączności międzynarodowej Europy. Stworzyłyby to Litwie warunki do bezpośredniego wyjścia na świat.

K. Birulis odpowiedział na pytania dziennikarzy.

### REZOLUCJA „MEMORIALU”

Konferencja Towarzystwa Historii i Oświaty ZSRR „Memorial” 3 czerwca uchwaliła rezolucję, w której z niezgodą komentuje się że sytuacja, jaka wytworzyła się wokół samookreślenia Litwy, Łotwy i Estonii, znajduje się nad niebezpieczną granicą. Rozwój wyrażał, głosił dokument, może spowodować naruszenie przynajmniej części udzielenie obywateli kraju i ostatecznie zdołającego proces i przewrót antydemokratyczny. Konferencja odrzuca metody rozwiązywania konfliktów narodowych w drodze przemocy, w tym użycie sił brońowych, presję gospodarczą, blokadę dróg transportowych. Jednostanno i niezłomnie informacja również nie przyczynia się do konstruktynego rozwiązania problemów.

Konferencja wyraziła nadzieję, że odrodzone suwerenne Republiki Litewska, Łotewska i Estońska stworzą swym obywatelom możliwość, aby niezależnie od ich pochodzenia i narodowości korzystać ze wszystkich osiągnięć społeczeństwa demokratycznego, głównie z podstawowych praw człowieka.

Rezolucja domaga się, aby rząd ZSRR bezwzględnie odwołał sankcje gospodarcze przeciwko Republice Litewskiej i rozpoczął konstruktywną rozmowę z republikami bałtyckimi, zasadniczo uznając uchwały Rady Najwyższej Litwy z 11 marca 1990 roku i odpowiednie uchwały Rady Najwyższej Łotwy oraz Estonii.

## Nadal w reżimie minimalnym

KOMUNIKAT RZĄDU LITEWSKIEGO O SYTUACJI GOSPODARCZEJ W REPUBLICIE NA WTOREK, 12 CZERWCA 1990 R.

W 55-ym dniu blokady gospodarczej Litwy utrzymuje się ustabilizowana sytuacja: w Ignaliniejskiej Elektrowni Atomowej działają obie generatory drugiego bloku, Litewska Państwowa Elektrownia Okręgowa wykorzystując dostarczany gaz ziemny, działa w minimalnym reżimie. Odczuwamy pomoc moralną Europejskiej Wspólnoty Atomowej, do której przed kilku dniami minister energetyki Litwy wysłał depeszę informującą, że Związek Radziecki wykorzystuje energetykę atomową do celów politycznych.

Dotychczasowa sytuacja gospodarcza na dzisiejszym posiedzeniu komisji rządowej pozwolono energetykom dostarczać przy technologicznej niekierowny przedsiębiorstwom przemysłu lekkiego.

Pragnąc maksymalnie przywrócić się do rozwiązania problemów, jakie wywołuje blokada, niektóre samorządy zwracają się do komisji państwowej prosiąc, aby pozwoliła sprzedaż na ich terenie paliwa samochodowe po cenach komercyj-

nych, wyższych niż ustalone przez Ministerstwo Gospodarki. Komisja rządowa zwraca uwagę samorządów, że ta kwestia jest związana z ogólnym aktualnym problemem cen w republice. Zostanie on wkrótce rozwiązany przez państwową komisję antyblokadową.

W najbliższej przyszłości — oweżmił Władze tak twierdzić mogą po posiedzeniu komisji w 55 dniu blokady. Dlaczego?

Około na posiedzeniu po wysłuchaniu już tradycyjnych komunikatów odpowiedzialnych osób o stanie gospodarki republiki, zasobach materiałowych i energetycznych i paliwowych głosu udzielono generałemu dyrektorowi zjednoczenia produkcyjnego „Akmencentas” Leopoldasowi Petkaviciusowi:

— Po tygodniowym przestoju działają od dłuższego czasu wszystkie piece, przez jednego, wszystkie jest w planowym reżimie. Wykorzystujemy rezerwy mazut i paliwo, jakie otrzy-

## W RZĄDOWEJ KOMISJI ANTYBLOKADOWEJ

### Czy chętny może nabyć cementu?

małymi dzięki bezpośrednim kontaktom z Białorusią. Słowem zdecydowanie pracuje pełną mocą.

— Tylko cały kłopot to że w bieżym — budowlani republiki nie chcą brać, jako że wszystkie pojemniki-silo są zapelnili. Nasze magazyny też są pełne!

Czyli, zdawaloby się, wyjście jest jedno — wstrzymać produkcję!

Nie! — zaprzeczył dyrektor — należy sprzedawać ją mieszkańcom. Zatrzymanie produkcji uderzy i bez tego po bardzo wadliwej budowie republiki.

I dyrektor zaproponował wyjście: każdej placówce budowlanej, posiadającej magazyny, pozwolić po cenach deta-

licznych sprzedawać mieszkańcom republiki ten poszukiwany towar. Korzystać będzie obywateli — budowlaniwni pozostanie marzyć, chętni zbudować białdnie. Tej propozycji częściowo sprzeciwiają się przedstawiciele handlu — nie można sprzedawać towaru bez opakowania! Czwernas, ale w warunkach blokadowych, — po tak długim głodzie na cement, — budujący własny dom czy obiekty produkcyjne, pójdą na tę niedo-godność...!

Słowem, w najbliższym terminie rząd republiki podmie decyzyje o trybie sprzedaży cementu.

Zgrymuni WIRPSZA, kor. „Kurieta Wileńskiego”





Słyszec dzwon i wiedziec, gdzie on...

Fretak temu i suzy, zebysz ziarno od piew odsac. Swego rodzaju przetakiem w moim poro...
Ludwika, teodajnych piutki Koszalicz Krytycyz Awamozicy i barozny wyomiszce orzo pio...

Ludby takowe przycyzyce pojowy sie na naszych lamach przed rokuem, noskowiczym rozmiarow z powodu szagwicyz rozmarow ci...

Pozagalowo probowano wspolna spiewke o spontonizowanych Litwinach wnmowic (aby miec chba...

Nie zalowala ich natomiast prasa litewska. To nic, ze milja...



KRONIKA ZPL ZAPRASZAMY NA II ZLOT TURYSTYCZNY

21-24 czerwca 1990 r. nad brzegami Zieli Solca kolo Podorze w re...
Zapraszamy miolobkow turytyz z Wileiszczyzny, z Polski i jakke...

Zapraszamy miolobkow turytyz z Wileiszczyzny, z Polski i jakke...
Zapraszamy miolobkow turytyz z Wileiszczyzny, z Polski i jakke...

SPORT

PIŁKA NOŻNA. Mało efektywnie wypadła pierwszy występ drużyny...
Przedstawiciele reprezentacji naszego kraju...

W innym spotkaniu tego dnia również zanotowano niespodziankę. Debiutujący w imprezie...

TELEWIZJA Kalendarium

18.00 - Człowiek i ziemia. 18.45 - Wiadomości. 19.00 - Nowy wiek. 19.15 - Puchar Lipki Bałtyckiej w rugby. 19.45 - Wsiadki (Sztajnia). 20.00 - Rozmaitości. 20.45 - Dzielni. 21.00 - Piłkarskie mistrzostwa świata. 21.45 - Program informacyjny.

z Gróda (13.VI) jest 164 dniem 1990. z dnia Gróda (13.VI) jest 164 dniem 1990. z dnia Gróda (13.VI) jest 164 dniem 1990.

ly sie nieraz z prawdą bądź znajomością rzeczy i przybyli twórcy antypolski salwry sie układali.

Dozki znajomkow trafili mi w rzece niedawo 4 numer "Laiwsew Szaukiy", (Gtiociel Wol, nosci") z roku 1986 — gazety wyonych Litwinów, wydawanej wtedy jeszcze w „spodziemiu”.

Bóg świadkiem, jak tam w tym wypadku naprawdę było. Tak, jak świadkiem jest również, że dziennikarska brać z Polski pisząc o nas wciąż przesadza nie z zielej woli niejedną strzeliła gąę.

Rosjanie mają powiedzonko: co sie piórem napisze, nie wytabię toporem. I chyba sporo w tym racji. Kodymś chciałaby więc zapelnowac do kolegow z fachu na Litwie i w Polsce: glyszmy polski "dzwon" na Wileiszczyźnie, wiedzmy, gdzie on, a dopiero potem siegajmy po pióro.

Wazh MACIEJ

Moze nie tylko dla dzieci

I czerwca, w Międzynarodowym Dniu Dziecka na Karolinach, na Starym Mieście, na Antokolu, w innych miejscach zorganizowano sprzedaż literatury dziecięcej w zamian za odnaną tam makulaturę.

Byłyby dobrze, gdyby coś podobnego wymyśliłaby na nas również wydawnictwa „powazne”.

Sprostowanie z Nalczyka

Otrzymałmy list z Nalczyka — stolicy Kabyrdyjskiej-Bałkarskiej ASRR. Nasz stety Czytelniku z Bałkarcowiu doczekal rehabilitacji i powotu do ston czystych, republike zaś przyzwoica.

Wielkosm, republike zaś przekształcony w Kabyrdyjski Obwód Autonomiczny. Dopiero w 1957 roku w Bałkarcowiu doczekal rehabilitacji i powotu do ston czystych, republike zaś przyzwoica.

Wielkosm, republike zaś przekształcony w Kabyrdyjski Obwód Autonomiczny. Dopiero w 1957 roku w Bałkarcowiu doczekal rehabilitacji i powotu do ston czystych, republike zaś przyzwoica.

wskim, republike zaś przekształcony w Kabyrdyjski Obwód Autonomiczny. Dopiero w 1957 roku w Bałkarcowiu doczekal rehabilitacji i powotu do ston czystych, republike zaś przyzwoica.

Kongres Polaków w Grodnie

Po przeprowadzeniu niedawno konferencji Grodzkiego Miejskiego Stowarzyszenia Kulturalno-Oświatowego im. A. Mickiewicza, 16 czerwca o godzinie 10 w sali zjednoczenia budowla-

nego nr 90 rozpoczyna obrady I Kongres Polaków na Białorusi. — Oczekiwane jest zalozenie Związku Polaków na Białorusi.